

„Makoldi Sándor munkássága, életműve”

Ajánlás a Debreceni Értéktárba

Éppen 25 évig voltunk kollegák Debrecenben, a Kölcsey-főiskolán. Ugyan más-más tanszékeken tevékenykedtünk, de sok közös munka során idővel szakmailag is emberileg is nagyon közel kerültünk egymáshoz. Már kezdetekkor lenyűgözött festészete, későbbiekben pedig műveltsége, sokirányú érdeklődése s nem éppen szokványos oktatói munkássága.

Makoldi Sándor - vagy ahogyan tanítványai és barátai szokták volt nevezni: Makoldi mester - előbb művészi-pedagógiai tanulmányokat folytatott az Egri Tanárképző Főiskolán, majd etnográfusi diplomát szerzett a Kossuth Lajos Tudományegyetemen. Stúdiumait közben és utóbb is folyamatosan kiegészítette, gyarapította kutató-gyűjtő munkái tapasztalataival. Így alakította ki azt a szerves műveltség-koncepciót, mely alkotóművészetének és tanítási módszereinek alapja lett. Már a kezdetektől meghatározta tevékenységét Lükő Gábor szellemi iránymutatása (A magyar lélek formái) és Karácsony Sándor eszmei-pedagógiai munkássága - a magyar gondolkodásmódról és a mellérendelő szemléletről. Ezeket a műveltségmagokat ültette át tanítványaiba is, akiket mindenkor társnak, alkotópartnernek tekintett. Az oktató-nevelő munkában sem az un. akadémikus irányt, a honosított külföldi módszereket vette alapul, hanem a magyarság szellemi-tárgyi kultúráját, a „jó pásztorok hagyatékát”. Megmutatta, hogy sajátosan magyar alapokon is lehet releváns alkotásokat létrehozni, magasszintű műveltségre szert tenni.

Sokat foglalkozott a gyermekrajzok elemzésével, rámutatva, hogy kis tanítványaink - míg bele nem kényszerítik őket a nyugatias modernitásba! – milyen természetes módon írják-beszélik kultúránkat, használják képjeleinket, alkalmazzák a sajátos magyar tér-időszemléletet.

Óráit igazi alkotó légkör jellemezte, s hallgatóival mindenkor igyekezett a gyakorlatba is átültetni a tanultakat. Az előírt tananyagot túl népmeséket, balladákat dolgoztak fel, betlehemest készítettek, dramatikus játékokat játszottak, batikoltak, jurtát építettek. Makoldi tanár úr kezdeményezésére szövő, kerámia- és tűzzománc műhelyek jöttek létre a főiskolán, ahol a már említettek szellemében alkothattak tanítványai. Nemzedékek kedvelték meg e műfajokat, s vitték az itt megszerzett tudást későbbi munkahelyeikre, iskoláikba, művelődési házakba, bábszínházba...

A szerves műveltséget tágabban értelmezve nyitott Makoldi tanár úr a társművészetek, a testvérműzsák felé is (pl. gyermekoperához tervezett díszleteket, jelmezeket, mindenkor bevonva e munkálatokba hallgatóit), s szívesen vállalt feladatokat más tanszékek munkájában is.

Tanítványaival rendszeresen ment terepgyakorlatokra (Szatmárba, Beregbe, Zemplénbe vagy a Székelyföldre), hol a pedagógusjelöltek a helyszínen tanulmányozhatták népi kultúránk még élő örökségét (kazettás mennyezetű templomok, parasztporták, hímzések, varrottasok stb.). Az intézményes oktatás keretein túl máshol is gyakran tartott előadásokat - szellemesen, lebilincselően, sok humorral. Évekig volt előadója Debrecenben a „Gyógyító esték”, majd a „Régről regélők” című előadássorozatoknak, s tanított a külhoni magyar ifjak számára szervezett nyári magyarságismereti táborokban (Debrecenben, Bodrogolasziban).

Makoldi Sándor nemcsak nagyszerű tanár és kitűnő festőművész volt, hanem igazi Homo Faber (cselekvő ember) is.

Tisztelettel ajánlom felvételét a Debreceni Értéktárba!

Kelt Debrecenben, 2018 Pünkösdjén

Ozsváth Sándor művelődéstörténész, ny. főiskolai oktató
(kitüntetve a Magyar Köztársasági Arany Érdemkereszttel, 1994-ben)